

Vi kommer til at mangle tysk- og fransklærere, hvis ikke flere vælger sproguddannelser

Mere end 25 procent af tysklærerne i gymnasiet er i dag er 57 år eller derover og går pension inden for de næste ti år. Hvis ikke flere unge søger ind på sproguddannelserne, vil fremtidens Danmark mangle vigtige sprogkompetencer, skriver formandskabet for Danske Universiteters Rektorkollegium og formanden for Danske Gymnasier i dette debatindlæg

7. marts 2020

[Kommentarer \(0\)](#)

Hvert år i slutningen af sommeren, når søgetallene til de videregående uddannelser lander, få vi et fingerpeg om fremtidens kompetencer. Hvad vil de unge læse, og hvad vil de ikke? Det afgør mulighederne for fremtidens Danmark, og i sommer blinkede både de grønne og røde lamper.

Den ungdomsårgang, der søgte ind sidste år, bekræftede nemlig billedet af, at de unge i højere og højere grad træffer 'fornuftige' valg, som afspejler beskæftigelsessituationen lige nu. Således søgte flere unge mod STEM-uddannelserne inden for naturvidenskab, teknologi og matematik, mens humaniora oplevede et større fald – i fuld overensstemmelse med både den almene opfattelse af, hvor man kan få jobs efter studiet, og den politisk vedtagne ledighedsbaserede dimensionering af de videregående uddannelser, der betyder, at der er blevet færre studiepladser på de humanistiske uddannelser.

Lige så opløftende tallene er for fremtidens Danmark, når det kommer til STEM-kompetencer, er de potentielt nedslående for sprogkompetencerne. For mens mange års forsøg på at tale de naturvidenskabelige og tekniske fag op synes at være lykkedes, så har den til tider nedsættende debat om humaniora også smittet af på søgemønstret. De unge vælger ikke længere de store eksportsprog som tysk og fransk på universiteterne.

Optagelsestallene i år bekræftede det tydeligt. På Københavns Universitet stod cirka halvdelen af pladserne på tyskstudiet og en tredjedel af pladserne på franskstudiet tomme, da semesteret startede. Samme mønster finder man på tyskstudiet i de øvrige studiebyer, og i Aalborg har søgningen de seneste år været så lav, at rektor så sig nødsaget til at lukke hele studiet ned.

Gode jobmuligheder

Vi skal ikke bebrejde de unge i at træffe valg på baggrund af beskæftigelsessituationen i dag. Det skal de roses for. Problemet er imidlertid, at en dimensionering baseret på de seneste års ledighedstal skuer bagud. Vi kan kun måle og regulere i forhold til fortiden, men fremtiden for kandidater inden for sprogfagene ser faktisk betydeligt lysere ud, end ledighedstallene i dag tyder på.

Mange af de lærere, der i dag underviser i sprogfagene på gymnasierne, nærmer sig nemlig hastigt pensionsalderen. **En opgørelse fra Gymnasieskolernes Lærforening viser**, at mere end 25 procent af tysklærerne i dag er 57 år eller derover. Det betyder, at de må formodes at gå pension inden for de næste ti år. Det samme er tilfældet for mere end hver tredje fransklærer og for cirka hver femte spansklærer.

I reelle tal er der mindst 245 tysklærere, som nærmer sig pensionsalderen, som minimum 160 fransklærere og i hvert fald 129 spansklærere. Der ser altså ud til at være gode beskæftigelsesmuligheder i fremtiden.

Sprogkompetencer i fare

Hvis søgningen fortsat falder, kan det gå ud over landets sprogkompetencer. Fødekæden for sprogkompetencer starter med universiteternes kandidater. Det er universitetskandidaterne, som skal uddanne undervisere i sprog til alle niveauer, også dem, som skal undervise i grundskolen og på efter- og videreuddannelser. Dermed kan det ramme sprogkompetencerne i hele samfundet, hvis ikke vi holder liv i sprogfagene og sørger for, at de kan udvikle sig i takt med samfundets forventninger til dem. Selv om vi taler om en lille gruppe universitetskandidater, kan det ende med at få store konsekvenser, hvis vi ikke gør noget.

Erhvervslivet er naturligvis også opmærksomme på problemet, for Danmark er en lille åben økonomi, som er afhængig af eksport og samhandel. Dansk Industri har således flere gange påpeget behovet for flere unge, der kan tale fremmedsprog. Ikke bare sproguddannede, men også gerne nogle, der har sprog som en ekstra kompetence. Sælgeren, der taler tysk, ingeniøren, der kan begå sig på kinesisk og den fransktalende kok. Det gavner alt sammen Danmark. Vi har brug for sprogkompetencer både i det private og det offentlige.

Hvis vi skal bevare sprogkompetencerne i fremtidens Danmark, skal vi vende skuden nu. Vi skal have flere til at søge ind på sprogfagene, og det haster. For hvis sprogfagene først dør ud i undervisningssystemet, er det meget svært at bringe dem til live igen.

Lad os tage hul på diskussionen og se på strukturer for valg af sprog både i grundskole og på ungdomsuddannelser. Vi må blive bedre til at fortælle eleverne, at sprogfagene giver dem meget mere end blot et nyt sprog. De åbner også dørene til en bredere kulturforståelse, bliver en nøgle til at åbne verden, kommunikere over grænser og få større udsyn, dybere indsigt og almen dannelse. På den måde kan sprog igen blive det meningsfulde valg for de unge, når de vælger uddannelse.

Birgitte Vedersø, formand for Danske Gymnasier

Anders Bjarklev, formand for Danske Universiteters Rektorkollegium.

Per Michael Johansen, næstformand for Danske Universiteters Rektorkollegium.

information.dk/deltag